

Asia: OPH-5370-2025

Ammatillisten perustutkintojen yhteisten tutkinnon osien luonnos

Lausunnonantajan lausunto

Viestintä ja vuorovaikutus äidinkielellä (nimeättehän tarvittaessa kielen, jota lausunto koskee)

-

Viestintä ja vuorovaikutus toisella kotimaisella kielellä, ruotsi

-

Viestintä ja vuorovaikutus vieraalla kielellä

-

Toiminta digitaalisessa ympäristössä

-

Taide ja luova ilmaisu

-

Matematiikka ja matematiikan soveltaminen

-

Fysikaaliset ja kemialliset ilmiöt ja niiden soveltaminen

-

Yhteiskunnassa ja kansalaisena toimiminen

-

Työelämässä toimiminen

-

Opiskelu- ja urasuunnitteluvalmiudet

-

Yrittäjyys ja yrittäjämäinen toiminta

-

Työkyvyn ja hyvinvoinnin ylläpitäminen

-

Kestävän kehityksen edistäminen

-

Muut huomiot

Pyydettyä lausuntona luonnoksesta Ammatillisten perustutkintojen yhteisten tutkinnon osat, Suomen ruotsinopettajat ry lausuu seuraavaa:

Suomen ruotsinopettajat ry kiittää mahdollisuudesta lausua huomioita ammatillisten perustutkintojen yhteisten tutkinnon osien luonnokseen, erityisesti pakollisen ruotsin kielen opinnot osa-alueeseen (1 osaamispiste).

Huomioimme tyytyväisyydellä, että luonnoksessa on kiinnitetty huomiota ruotsin kielen taidon merkityksen osana työelämää ja työelämässä toimimista. Tämä on tärkeää niin kotimaisilla työmarkkinoilla kuin kasvavilla Pohjoismaisilla työmarkkinoilla. On tärkeää, että ruotsin kieleen liittyvät osaamistavoitteet pidetään esillä ammatillisissa perustutkinnoissa ja että opiskelija tiedostaa ruotsin kielen aseman osana kaksikielistä Suomea ja pohjoismaista yhteistyötä.

Vaikka päivitys ei koske tällä kertaa osa-alueiden laajuuksia haluamme kuitenkin nostaa esiin ja painottaa seuraavia näkökohtia:

Opintojen laajuus ja osaamistavoitteet: Yhden osaamispisteen laajuus on äärimmäisen rajallinen, eikä se käytännössä mahdollista sellaista kielen opetusta ja oppimista, jonka pohjalta opiskelija kykenisi käyttämään ruotsia työelämän arjen sekä suullisissa että kirjallisissa tilanteissa. Kielellä ei useinkaan voi tällä tuntimäärällä saavuttaa muuta kuin muodollisen kelpoisuuden jatko-opintoihin. Osaamistavoitteita tulisi tarkastella kriittisesti, jotta ne eivät jää irrallisiksi tai liian vaatimattomiksi. Suosittelemme opintojen laajuuden kasvattamista, jolloin opiskelijoiden olisi realistisempaa saavuttaa asetetut tavoitteet ja kielellinen varmuus työelämässä.

Lähtötason huomioiminen: Opiskelijoiden lähtötaso vaihtelee merkittävästi, minkä vuoksi osaamistavoitteiden tulee olla selkeästi kuvattuja ja mahdollistaa yksilölliset oppimispolut. On tärkeää, että ruotsin opetuksessa käydään ensin läpi kielen perusteet ja vasta tämän jälkeen siirrytään työelämässä tarvittavaan ammatilliseen kielenkäyttöön.

Osaamistavoitteiden realismi: Juuri nyt osa tavoitteista on ylimitoitettuja suhteessa yhden osaamispisteen opintoihin. On tärkeää, etteivät tavoitteet jää vain kirjallisiksi vaan että niihin myös todella on mahdollista yltää annetulla opintomäärällä. Mikäli opintojen laajuutta ei voida kasvattaa, on osaamistavoitteita rajattava ja konkretisoitava niin, etteivät ne jää pelkiksi tavoitteiksi ilman mahdollisuutta saavuttaa niitä.

Kaksikielisen Suomen ymmärtäminen: Tuemme vahvasti luonnoksen linjausta, jossa korostetaan kaksikielisyyden hyötyjen tunnistamista ja monipuolisen suullisen ja kirjallisen vuorovaikutuksen harjoittelua.

Kielen ja kulttuurin yhteys: Kieltä ei voi opiskella irrotettuna omasta kulttuuristaan. Tämä yhteys olisi hyvä näkyä osaamistavoitteissa aiempaa vahvemmin ja konkreettisemmin.

Yhteenvetona toteamme, että pelkän yhden osaamispisteen laajuisen pakollisen ruotsin kielen opinnoista ei voida rakentaa riittäviä kielellisiä valmiuksia työelämään tai jatko-opintoihin. Tällä laajuudella opinto antaa lähinnä muodollisen kelpoisuuden jatko-opintoihin, mutta ei varmuutta kielen soveltamiseen käytännössä. Suosittelemme, että laajuuttakin tarkasteltaisiin ja osaamistavoitteet muotoillaan realistisiksi ja saavutettaviksi. Lisäksi opiskelijoiden yksilölliset lähtökohdat ja kieli- ja kulttuuriyhteyden merkitys olisi hyvä tuoda luonnoksessa vahvemmin esiin.

Kiitämme mahdollisuudesta lausua ja toivomme, että nämä näkökohdat huomioidaan jatkotyössä.

Heikkala Eija

Suomen ruotsinopettajat ry:n puheenjohtaja

Heikkala Eija
Suomen ruotsinopettajat ry